

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Artur Harazim

DPT.733.9.2025 / 25
Warszawa, 31 lipca 2026 r.

Pani Hanna Majszczyk
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów

Szanowna Pani Minister,

W nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji dotyczącej prowadzonego przez Radę Europy przeglądu stanu wdrażania przez państwa członkowskie standardów dotyczących instytucji rzeczników praw obywatelskich, uprzejmie informuję, że na swym ostatnim posiedzeniu, w dniu 1 lipca 2026 r., Komitet Zarządzający Praw Człowieka (CDDH) przyjął raport podsumowujący ww. przegląd (w zał.).

Jedną z głównych kwestii, którą wskazuje się w raporcie, jest **konieczność zapewnienia rzecznikom praw obywatelskich odpowiednich zasobów budżetowych i kadrowych**. Jak bowiem podkreślono w pkt 46 raportu, rzecznikom praw obywatelskich oraz innym krajowym instytucjom praw człowieka (NHRI) należy zapewnić odpowiednie, wystarczające i trwałe zasoby, umożliwiające im wykonywanie swoich mandatów. W pkt 48 raportu jako budzącą wątpliwości wskazano praktykę państw polegającą na przyznawaniu rzecznikom i innym NHRI nowych mandatów bez niezbędnych do ich realizacji dodatkowych funduszy oraz pracowników. W pkt 43 przypomniano także, że w ostatnich latach pojawiło się szereg nowych wyzwań dla ochrony praw człowieka, związanych m.in. z szybkim rozwojem sztucznej inteligencji, a także z pojawiającymi się coraz częściej kampaniami o charakterze dezinformacji oraz ingerencji z zewnątrz, które wymagają innowacyjnego podejścia i dodatkowych zasobów.

Zdaniem CDDH, stałe ograniczenia zasobów tych instytucji podważa ich skuteczność, a także odporność na naciski i uniemożliwia pełną realizację zaleceń Komitetu Ministrów RE nr CM/Rec(2019)6ⁱ i CM/Rec(2021)1ⁱⁱ. Zapewnienie funduszy, na których można polegać, i odpowiadających mandatom oraz potrzebom instytucjonalnym tych organów, a także ich autonomii budżetowej, są bowiem kluczowe do zapewnienia niezależności tych instytucji i wnoszenia przez nie pełnoprawnego wkładu do ochrony praw człowieka i demokratycznego rządzenia (pkt 51 raportu). Priorytetem państw powinno być zatem dopasowanie zasobów rzeczników praw obywatelskich do przyznanych im mandatów (pkt 47 raportu). W raporcie (pkt 50) wspomina się także potrzebę zapewnienia transparentnych oraz określonych z góry procedur budżetowych, w tym odpowiednich konsultacji z krajowymi instytucjami praw człowieka. Przypomina się także postulat Europejskiej Sieci Krajowych Instytucji Praw Człowieka (ENNHRI), by zgodnie

z Zasadami Paryskimi ONZ przewidziana była specjalna linia budżetowa przeznaczona wyłącznie na potrzeby wspomnianych instytucji, uruchamiana regularnie i w sposób niezakłócający codziennego ich funkcjonowania oraz umożliwiający im zatrzymanie pracowników. W raporcie wskazano też jako dobrą praktykę zapisy w Konstytucji Armenii, które zakazują cięć w budżecie Rzecznika.

Uprzejmie przypominam, że zasoby budżetowe, podobnie jak inne gwarancje niezależności Rzecznika Praw Obywatelskich (jako organu ds. równego traktowania) z dużym prawdopodobieństwem będą przedmiotem badania również ze strony Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) w trakcie zbliżającej się siódmej rundy monitoringowej.

W opinii Ministerstwa Spraw Zagranicznych, skuteczne działanie instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich ma istotne znaczenie dla zapobiegania naruszeniom Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a zatem i dla zmniejszania liczby kierowanych przeciwko Polsce skarg do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W ogólnym rozrachunku niewątpliwie przyczynia się do zmniejszania zobowiązań budżetowych państwa związanych z wypłacaniem odszkodowań zasądzanych przez Trybunał.

Mając na uwadze powyższe zalecenia Komitetu Zarządzającego Praw Człowieka Rady Europy, a przede wszystkim konieczność dalszych działań na rzecz poprawy przestrzegania praw człowieka w Polsce oraz umacniania wizerunku naszego kraju jako państwa prawdziwie zaangażowanego na rzecz ochrony tych praw, będę wdzięczny za przeanalizowanie możliwości odpowiedniego wzmocnienia budżetu Rzecznika Praw Obywatelskich zgodnie z jego zapotrzebowaniem. W szczególności będę wdzięczny za rozważenie sposobów wzmocnienia procedur budżetowych w odniesieniu do Rzecznika Praw Obywatelskich, tak by zagwarantować: *(i)* stosowanie do tej instytucji przynajmniej zasad waloryzacji wynagrodzeń mających zastosowanie do pracowników innych urzędów państwowych, *(ii)* realne zwiększenie budżetu dostosowujące go do uzasadnionych potrzeb i rozszerzonego w ostatnich latach mandatu Rzecznika, oraz *(iii)* podjęcie – w trakcie prac nad uchwaleniem budżetu – działań na rzecz niedokonywania zmian w projekcie budżetu uzgodnionego wcześniej z Rzecznikiem i respektowania jego autonomii budżetowej.

W załączeniu przekazuję wspomniany raport Komitetu Zarządzającego Praw Człowieka na temat przeglądu realizacji zaleceń Komitetu Ministrów Rady Europy dotyczących instytucji rzeczników praw i innych krajowych instytucji praw człowieka.

Z wyrazami szacunku,

Artur Harazim

Do wiadomości:

Pani Sylwia Gregorczyk-Abram
Rzecznik Praw Obywatelskich

Załącznik:

Raport nr CDDH(2026)R104 Addendum 3

ⁱ [Zalecenie](#) Komitetu Ministrów Rady Europy do państw członkowskich nr CM/Rec(2019)6 w sprawie rozwoju instytucji Ombudsmana

ⁱⁱ [Zalecenie](#) Komitetu Ministrów Rady Europy do państw członkowskich nr CM/Rec(2021)1 w sprawie rozwoju i wzmocnienia skutecznych, pluralistycznych i niezależnych krajowych instytucji praw człowieka